

شبکه‌های اجتماعی مجازی
و
آنومالی‌های نوظهور در ایران

مسعود میری

سازمان اسناد و کتابخانه ملی
جمهوری اسلامی ایران

رهبری: محمد، ۱۳۶۹ -

شبکه‌های اجتماعی مجازی و آنومی‌های نوظهور در ایران/ پژوهشی از محمد رهبری.

تهران: نشر کویر، ۱۳۹۷. شابک: ۹۷۸-۹۶۴-۲۱۴-۱۸۷-۶

۲۰۰ ص: تعداد: ۱۲: ۵: ۲۱: س.م.

شبکه‌های اجتماعی پیوسته -- ایران -- جنبه‌های اجتماعی -- نمونه‌پژوهی

Online social networks -- Iran -- Social aspects -- Case studies

شبکه‌های اجتماعی پیوسته -- ایران -- جنبه‌های سیاسی -- نمونه‌پژوهی

Online social networks -- Iran -- Political aspects -- Case studies

هتجارگ، غلام -- جنبه‌های اجتماعی -- نمونه‌پژوهی

Anonymous Iran Case studies

رده دبویی: ۰۰۶.۷۵۴

۱۳۹۷ ش ۹/ ۱۳۹۷

شماره کتابشناسی ملی: ۵۸۹۹۴

شبکه‌های اجتماعی و نازی و آنومی‌های نوظهور در ایران

محمد میری

طراح جلد: محمد رضا رمضانی - روفنگاری و صفحه‌آرایی: انتشارات کویر

چاپ اول: ۱۳۹۷ - شهرگان ۵۰۰ - چاپ و صحافی: غزال

قیمت ۱۸۵۰۰ تومان - شاب: ۹۷۸-۹۶۱-۲۱۴-۱۷-۶ ISBN: 978-961-214-17-6

Email: kooir_book@gmail.com

نشانی: تهران، کریم‌خان زند، ابتدای قائم‌مقام فراهانی، کوی حکیم، شماره ۲۰، ساختمان کویر

نمایر: ۰۸۸۳۴۲۶۹۷ تلفن: ۸۸۳۰۱۹۹۲ - ۹ و ۸۸۱۰۲۶۹۸ • کد پستی: ۱۵۸۵۹۱۴۹۱

تمامی حقوق این اثر محفوظ است. تکثیر یا تولید مجدد آن کلاً ممنوع است.

به هر صورت (چاپ، فتوکپی، صوت، تصویر و انتشار الکترونیکی)

بدون اجازه مکتوب ناشر ممنوع است

فهرست مطالب

۱۱.....	پیشگفتا
۱۵.....	فصل اول: مقدمه
۱۵.....	۱-۱-۱ مثال
۱-۲.....	۱-۲ چرا باید به نسبت آنومی و شبکه‌های اجتماعی مجازی در جامعه امروز ایران پرداخت؟
۱۹.....	۱-۲-۱ برداشت
۲۱.....	فصل دوم: آنومی، نظریات کلاسیک، مدرن و پست مدرن
۲۴.....	۲-۱-۱ آنومی و معنای آن
۲۴.....	۲-۱-۱-۱ معنای آنومی
۲۵.....	۲-۱-۲ ریشه‌شناسی آنومی
۲۷.....	۲-۲ دسته‌بندی علل و عوامل شکل‌گیری آنومی و کج‌رفتاری
۲۸.....	۲-۳ دورکیم و آنومی
۲۸.....	۲-۳-۱ مفهوم آنومی در اندیشه دورکیم
۴۰.....	۲-۳-۲ آنومی سیاسی و دورکیم
۴۳.....	۲-۴ مرتن و آنومی
۴۳.....	۲-۴-۱ مفهوم آنومی در اندیشه مرتن
۵۲.....	۲-۵ نظریات آنومی در دوران جدید
۵۲.....	۲-۵-۱ آنومی و جنبه‌های روانی
۵۴.....	۲-۵-۲ آنومی و خانواده
۵۶.....	۲-۵-۳ آنومی و شرایط اجتماعی
۵۹.....	۲-۵-۴ آنومی و شرایط اقتصادی

- ۵-۵-۲- نظریه تضاد ۶۲
- ۶-۲- آنومی، بیگانگی، از خود بیگانگی و شیء وارگی ۶۴
- ۱-۶-۲- بیگانگی، از خود بیگانگی و شیء وارگی در ادبیات انتقادی ۶۵
- ۲-۶-۲- بیگانگی، از خود بیگانگی و شیء وارگی در سایر نظریات روان‌شناسی اجتماعی و جامعه‌شناسی ۶۹
- فصل سوم: رابطه تکنولوژی و آنومی ۷۳
- ۱-۱- تحولات تکنولوژیک در دوران موج سوم و تأثیرات آن بر جامعه و هویت ... ۷۵
- ۱-۳- موج سوم، جامعه شبکه‌ای ۷۵
- ۲-۳-۱- تأثیرات تکنولوژی بر فرهنگ ۷۸
- ۳-۳-۱- تأثیرات تکنولوژی بر هویت و ادراکات انسان در جامعه شبکه‌ای ۸۰
- ۴-۳-۱- شبکه‌های اطلاعاتی، جامعه شبکه‌ای ۸۴
- ۵-۳-۱- تأملی در جامعه تکنولوژی در دنیای معاصر ۸۷
- ۶-۳-۱- رسانه‌های جدید و تنوع مخاطبان آن‌ها، ظهور کامپیوترها ۹۴
- ۲-۳- شبکه‌های اجتماعی مجازی ۹۶
- ۱-۳-۲- شبکه‌های اجتماعی ۹۶
- ۲-۳-۲- شبکه‌های اجتماعی مجازی ۹۷
- ۳-۳-۲- فیس بوک ۹۸
- ۴-۳-۲- توئیتر ۹۹
- ۵-۳-۲- اینستاگرام ۱۰۰
- ۶-۳-۲- تلگرام ۱۰۱
- ۳-۳- تأثیر اینترنت و شبکه‌های اجتماعی مجازی بر فرد، جامعه و هویت ۱۰۲
- ۴-۳- تکنولوژی، جامعه، آنومی و بیگانگی ۱۱۲
- ۱-۳-۴- تأثیر شبکه‌های اجتماعی مجازی بر هویت ۱۱۴
- ۲-۳-۴- بحران هویت ۱۱۸
- ۳-۳-۴- هویت، جهانی شدن و فضای مجازی ۱۲۲
- ۴-۳-۴- آنومی و فضای مجازی ۱۲۷

۵-۴-۳- بیگانگی حاصل از جستجوی لذت، شکل جدیدی از بیگانگی در

جامعه شبکه‌ای ۱۳۰

فصل چهارم: شبکه‌های اجتماعی و آنومی‌های جدید در جامعه ایران ۱۳۳

۱-۴- وضعیت آنومی در ایران امروز ۱۳۳

۱-۱-۴- فرهنگ مختلط ۱۳۷

۲-۴- روش استخراج داده ۱۴۱

۳-۴- شاخص‌ها و کلیدواژه‌ها ۱۴۳

۱-۳-۴- شورش و نارضایتی سیاسی ۱۴۳

۲-۳-۴- ناامیدی و انزوای سیاسی ۱۴۹

۳-۳-۴- قبح‌زدایی از محتوای جنسی، رکیک و مبتذل ۱۵۴

۴-۳-۴- لایک‌وارگی ۱۶۱

۵-۳-۴- قانون‌گریزی در فضای مجازی ۱۷۳

۴-۴- بحث و تحلیل نتایج ۱۷۴

۵-۴- تحلیل شاخص‌های تفریحی ۱۷۵

۱-۵-۴- شورش و نارضایتی سیاسی ۱۷۵

۲-۵-۴- ناامیدی و انزوای سیاسی ۱۷۷

۳-۵-۴- قبح‌زدایی از محتوای جنسی، رکیک و مبتذل ۱۷۷

۴-۵-۴- لایک‌وارگی ۱۷۹

۵-۵-۴- قانون‌گریزی ۱۷۹

فصل پنجم: نتیجه‌گیری ۱۸۱

منابع ۱۸۵

پیشگفتار

توسعه و پیشرفت تکنولوژی در دنیای معاصر با شتاب روزافزونی در حال وقوع است. این، ساله اثرات اجتماعی زیادی را بر جوامع گذاشته است. این مساله در کشور ما، ایران نیز تحولات اجتماعی، فرهنگی، سیاسی و اقتصادی زیادی را با خود به همراه داشته است. و زندگی ایرانیان را دستخوش تحولات بسیار نموده است. به همین جهت بررسی تاثیر تکنولوژی و خصوصا شبکه های اجتماعی مجازی بر روی جامعه ایران، ضرورتی برادین دارد و تحلیل جامعه ایران بدون بررسی این تاثیرات، تحلیلی ناقص و خطا سازنده خواهد بود.

به همین جهت این پژوهش بر روی یک د بررسی نقش و تاثیر توسعه تکنولوژی و شبکه های اجتماعی مجازی نگاشته شده است تا آگاهی در جهت افزودن غنای ادبیات این حوزه پژوهشی برداشته شود. کتاب حاضر به جهت استفاده از خود فناوری اطلاعات برای تحلیل تاثیرات پیشرفت تکنولوژی و فناوری اطلاعات و به طور خاص شبکه های اجتماعی مجازی، روشی جدید را برای تحلیل این شبکه ها معرفی می کند که تا پیش از این در پژوهش ها و تحلیل ما ایرانیان از فضای مجازی چندان مورد استفاده قرار نگرفته است. و به جهت همین تازگی در روش، مباحثات و اشکالاتی در روش انجام پژوهش وجود داشته باشد و نتایج حاصل از آن در این کتاب نتایج ۱۰۰ درصد صحیح و قطعی تلقی نمود و در همین راستا از هرگونه پیش بردار نقد در رابطه با محتوای کتاب از جانب متخصصین جامعه شناسی و علوم سیاسی استقبال می شود؛ زیرا نقد این محتوا خود می تواند منجر به غنای بیشتر آن و توسعه این حوزه مطالعاتی در زمینه علوم انسانی گردد.

ابزار تکنولوژیکی که در این کار از آن استفاده شده است، استفاده از ابزار داده کاوی برای تحلیل محتوای شبکه های اجتماعی مجازی است. به طور کلی استفاده

از این ابزار برای تحلیل کلان‌داده‌های جامعه‌شناختی در دنیا نیز روشی جدید است که امروزه در قالب رشته جامعه‌شناسی محاسباتی در دانشگاه‌های مطرح دنیا ارائه می‌گردد و امید است این پژوهش گامی رو به جلو برای توجه هرچه بیشتر به این رشته در کشورمان ایران باشد.

لازم به توضیح است که به جهت رشد شتابان تکنولوژی و شبکه‌های اجتماعی مجازی، آنچه بررسی گشته شبکه‌های اجتماعی مجازی که در حال حاضر توسط کاربران استفاده می‌شود بوده است و ممکن است با ظهور شبکه‌های اجتماعی جدید تا چند سال آینده از اهمیت شبکه‌ها و پلتفرم‌های فعلی کاسته شود و خواننده این کتاب باید این مساله را مدنظر داشته باشد. اما مساله اصلی، که استفاده از ابزار داده‌کاوی برای تحلیل جامعه، روانشناختی و سیاسی این شبکه‌هاست همچنان می‌تواند در هر شبکه اجتماعی مورد استفاده قرار گیرد.

این کتاب در پنج فصل ارائه شده است. در فصل اول و مقدمه کتاب، به ضرورت پرداختن به نقش شبکه‌های اجتماعی مجازی و خصوصاً تأثیر آن بر وضعیت آنومیک جامعه ایران پرداخته شده است. در فصل دوم این کتاب، نظریات متنوعی که در رابطه با آنومی مطرح گردیده، جمع‌آوری شده است تا خواننده کتاب پیش از هرچیز با مفهوم آنومی و عواملی که منجر به آن می‌شود و نتایج بروز وضعیت آنومیک در جوامع آشنا شود. در فصل سوم این کتاب به جمع‌آوری و دسته‌بندی نظریات مختلف در رابطه با تکنولوژی به صورت کلی و اینترنت و شبکه‌های اجتماعی به‌ویژه به صورت خاص، تأثیرات تکنولوژی، خصوصاً بر هویت و ارزش‌ها و رفتارهای انسانی بررسی شده است. در فصل چهارم، ضمن ارائه داده‌های جمع‌آوری شده از شبکه‌های اجتماعی مجازی با استفاده از ابزار داده‌کاوی و نظرسنجی و تحلیل این داده‌ها، تلاش گسترش فضای مجازی در شبکه‌های اجتماعی تلگرام، توئیتر و اینستاگرام بررسی شده است و در نهایت فصل نهایی کتاب، نتیجه‌گیری از محتوای ارائه شده در فصول قبلی انجام شده است.

در پایان لازم است از آزمایشگاه شبکه‌های اجتماعی مجازی در دانشکده برق و کامپیوتر دانشگاه تهران که داده‌های استفاده شده در این پژوهش را در اختیار نگارنده

پیشگفتار □ ۱۳

قرار دادند تشکر لازم صورت گیرد و همچنین از اساتید بزرگوار دکتر ستاری، دکتر اشتریان و دکتر خانیکی که با راهنمایی های خود منجر به بهبود محتوای حاضر شدند صمیمانه تشکر نمائیم.

محمد رهبری

اردیبهشت سال ۱۳۹۷

www.ketab.ir